

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 5.—
Pe 1/2 an c. 2.50
pentru
Romania și Strelnatate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 IIII.—

OLTEANUL

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

INSERTIUNI
se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

Director: DR. IGAN ȘENCHEA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Făgăraș, strada Apafi Nr. 19.

EDITOR-PROPRIETAR:
CONSTANTIN PÖPP.

Unde o să ajungem?

Cerul judecării poporului nostru este cu deabinele înourat. Pași lui în diferite acțiuni ale vieții sunt molatici și adeseori nedeciși. Țăranul român săvârșește o muncă economică puțin sistematică și șovăietoare. Imprejurările politice și acțiunile diplomatice de azi așa-s de încurcate, îl fac dispus și bârfitor. El duce astăzi teama, că avutul lui — mult puțin — nu este al său și din ce în ce poporul nostru blând, devine tot mai neîncrezător în puterile sale și în promisiunile de bine ale altora. Pe deoparte furia războiului actual, face din țărâna noastră un element cârtitor împotriva sorții sale, pe de altă parte, timpul puțin prielnic pentru plantele agricole, îl face rău și răsvrătitor pe economul nostru. Sufletul lui este cuprins ca de o negură ce îl face indispus și posomorât. Criza financiară al cărei sfârșit nu știe când va fi, a săpat multora mormântul desperării și întristării, așa, că pentru mulți, împrejurările critice, prin cari am trecut și trecem vor fi un imn de jale și duiosie. În viața economică apasă greu balauza mizeriei materiale. Temerile și nedumeririle pentru ziua de mâine, cresc în mod treptat, cece pune populațiunea pe gânduri. Pe zi ce merge stările sufletești, iau un aspect tot mai puțin plăcut, cece este cu totul în detrimentul moralității populațiunii. În timpurile anormale principiile umanității încetul cu încetul tind a să distrugă. Eul nostru sufletește, tendințele de binefacere capătă o îngustime, cece ne face să privim toate lucrările numai din punctul nostru de vedere material. Cantitatea surplusului nostru de umanitate să micșorează cece ne face apatici și puțin înțelegători ai rosturilor și idealurilor vieții sociale. Zic mulți, că războiul ar fi un privilegiu al oamenilor săraci, cari căzând în luptă nu condolează mizeria rămasă în urma sa. Când ne gândim însă că milioane de oameni cari, să sbat în cea mai crudă mizerie, că trăesc într'o continuă neliniște sufletească, mâhnirea lor este poatecă mai mare ca atunci, când s'ar afla pe câmpul de războiu. În criza financiară actuală, zeci

de oameni au căzut în abisul desperării.

Neajunsurile economice sunt comentate viu azi de toată lumea — cu excepțiunea marilor bogătați — și unde mergi și ori cu cine vorbești nu poate să-ți dea lămuriri liniștirea în viitor. *Azi trăim în era combinațiilor și a deducțiilor.*

Zângănitul săbiilor este aproape de noi, tot așa și mirosul prafului de pușcă. Este glorios a muri în războiu dar să nu lași în urma ta mizerii căci osânda ce o va aduce următorii tăi asupra feții tale, nici apa Dunării nu o poate spăla. Populațiunea în împrejurările date parecă tot mai mult devine sclavul intereselor sale proprii. Pildele de umanitate devin tot mai rari, credința noastră într'o soartă mai bună unde a să spălătați tot mai mult în urma criticei situațiunii economice și financiare. Eroii binefacerilor publice să închid în celula strâmtă a egoismului apatic.

Inconsecvența în acțiunile de toată ziua își mărește umbra sa disgestătoare. Are mare dreptate învățatul Bulwer când zice că: „*Oricât de numeroase ar fi școlile sale, nu există decât o singură filosofie a vieții — și numele său este perseveranța. A ne duce soarta înseamnă a învinge*“. Biruința unui individ precum și a unei societăți și a unui popor consistă în tenacitatea nădejzii într'un viitor mai bun, mai prielnic. Și este lucru știut psihologicește, că atât împrejurările sociale și materiale prea critice, precum și prea mare îmbuibare în traiul cotidian, fac o societate sau un popor, rău sau deșanțat, aceste două extreme deschilbrează cumpăna noastră sufletească.

Țăranul român, astăzi nu mai știe unde să-și plece capul. Povețele și sfaturile binevoitorilor prea puțin prind rădăcini în sufletul lui — el ar dori fapte, fapte mari din partea povățuitorilor, cari ar avea puțința a-l scoate și ridica din năcazurile ce-l pasc la tot pasul. Credințele religioase de cari până acum poporul nostru era nedespărțit, încep a lua o față mai posomorâtă, încep a-și perde adepții de odi-

nioară și încep a să lăsa duși pe aripile cârtirii și nesupunerii.

Acțiunile omenești ce zi de zi se desfășură în mijocul marelui societăți, ne arată tot mai mult îndepărtarea și înstrăinarea noastră dela cultul religios, la care străbunii noștri țineau așa de mult în orice împrejurări, când vedem azi că mulți incoștienti batjocuresc altarele credinței, când cârtirea împotriva Dumnezeuirii este considerată de mulți ca un act de glorie sau bravură, îți zici în tine, *că rele vremuri am ajuns*. Ori unde ar fi năcazul și primejdia cari să năpustește asupra unui popor, nu trebuie să decadă cu spiritul, nu trebuie să dea curs patimilor, căci atunci devine ca bolnavul, care în morbul său deși mic la început — vede netămbuirea sa și pieirea sa. Moralitate nu poate fi susținută și infiltrată în sufletul unui popor atât prin legi și ordinațiuni, cât mai mult prin exercitarea continuă a lăpădării de sine, cât mai mult prin practicarea virtuții. În timpurile anormale — cum este și acum — vițiile și desfrâul iau proporții tot mai mari. Neajunsurile materiale — mizeria — produc perturbațiuni în sufletul omenește și gândirea, judecata normală, să împăingeneză, făcând loc tendințelor răutăcioase, cari năvălesc valuri-valuri.

«Goethe zice, că: *Numai în mizerie se cunoaște mâna și degetul lui Dumnezeu, care îndreaptă pe omul cel bun spre cele bune*«. Nu ar putea exista un mai mare rău, care să facă mai mari ravagii în sufletul unui popor ca atunci când acel popor preferă a se lăsa răpit de valurile desperării. Discordia în legislațiune poate naște tulburări și recriminări în ființa unui popor, dar necredința în Dumnezeu și în neînțelese întocmiri ale lumii — poate să aducă unui popor de-a dreptul peirea. *«Fără o dumnezeire, n'ar exista pentru oameni nici scop, nici speranța, ci numai un viitor sbuciumat și o eternă groază înaintea oricărei întunecimi*» zice Jeau Paul.

Ori de câteori se încearcă jurnalistică noastră de azi a prezenta în colorii mai vii religiozitatea poporului nostru, de atâtea ori în loc să clădească, strică mulțimei puțin deprinse

cu formele echilibrării. Să recere din partea poporului nostru multă tenacitate, multă prevedere pentru deplina însușire a dogmelor noastre religioase. În acest scop să recere un contingent cât mai mare de buni pilduitori, de înainte mergători pe cărările cele bune.

Instrăinarea tot mai mult a poporului față de biserică, față de năzuirile umane ale celor ce-și dau seama de rosturile vieții pământene, nu ne poate lăsa reci. Băncile de credit și economii au trebuința de a-și prezenta an de an bilanțul câștigului sau pierderii, pentru a se vedea progresul sau regresul acelor în cele financiare. Nu tot așa fac capii bisericilor noastre cărora este încredințat moralul credincioșilor. Ar trebui ca conducătorii bisericii să presinte din când în când bilanțul religios al credincioșilor lor. În chipul acesta ne-am putea da mai bine seamă despre ceea ce am fost, ceea ce suntem și ceea ce ar trebui să fim. Am putea face atunci o analiză minuțioasă a stării noastre de moralitate. Astăzi să întâmplă, de multeori, că parte mare din conducătorii destinului poporului nostru, ascund sau mistifică scăderile și vițiile celor ce stau sub păstoria lor.

Să nu ne cuprindă mirarea când vedem și auzim, că în cutare colț de țară s'au încuibat relele moravuri în popor, că s'au înmulțit „Mucări”, când chiar și în Brașovul nostru, cum scria mai înainte de aceasta cu vre-o 6 săptămâni ziarul brașovului: »Deșteptarea», că „Mucării” și-au ridicat casă de rugăciune, la care secta s'au alăturat și vre-o câteva familii de român din Brașov. Ce să zicem atunci când auzim că secta „Mucărilor” să lățește tot mai mult la periferii?

Instreinarea de credința noastră religioasă este ușor explicabilă, ea își găsește explicația în împrejurările vitrege materiale în cari trăesc multe familii. Pentru bani o fărâma de pâine pot fi ademiniți a adopta alt cult religios. Nimic nu poate subjugă sufletul unui om mai mult ca mizeria, ea face din oameni canibali, ea face din oamenii cu sentimente caste niște figuri însălbătăcite capabile de orice acțiuni neomenești.

Dar la poporul nostru mai găsim și alte rele, alte multe scăderi, cari ne pun într-o stare tulbure socială. *Higiena poporului* nostru nu am putea zice că nu este destul de neglijată. Cei cari trăesc în mijlocul poporului dela sate ar putea servi în orice timp cu date ecsate despre modul de hrănire al aceluia, despre insuficiența traiului. Mulți dintre economii noștri, cred că

și pe lângă o hrană mai slabă pot să-și isprăvească lucrările de toate zilele, pot munci fără a fi istoviți. Cred mulți, că 2—3 pahară de rachiu pot înlocui pe un timp oarecare mâncarea. Ei uită, că agitația provenită momentan din alcool, sleiește mai târziu puterile. Organismul nostru numai cu o hrană corăspunzătoare poate fi susținut în stare normală și în deplină vigoare. Invățătorii școalelor populare pot să ne spună mai bine ca oricare simptomele, ce le observă ei la copiii țăranilor.

Și slăbiciunea copiilor sunt o dovadă dreptgrăitoare despre alimentația slabă a acelor. Ne întrebăm cu drept cuvânt: *Unde o să ajungem* dacă imoralitatea ce tinde a se încuibă tot mai mult în rândurile noastre se va întovărăși cu igiena necorăspunzătoare, ce se practică actualminte.

Ghimbășanul.

RĂSBOIUL.

Hărnicia României. — Bulgaria e în mare primejdie. — Sârbii și Grecii înving mereu.

Silistra în mâinile Românilor.

Vineri în 11 Iulie, dimineața armata română a trecut Dunărea și la oarele 9 a intrat în Silistra 2 escadroane a regimentului 5 de Roșiori și din regim. 23 de infanterie. Intrarea în Silistra a trupelor române a fost primită cu o însuflețire de nedescris de locuitorii români și turci. Printre ofițerii, cari au intrat în Silistra se află Hârjău acum ministru de războiu și N. Filipescu fost ministru de războiu. Ocuparea orașului a fost adusă la cunoștința M. S. Regelui și tuturor Românilor încă în aceeași zi. În urma veștii acesteia e o însuflețire mare în toată țara.

Silistra era păzită de 300 bulgari, cari în fața armatei române n'au făcut nici o împotrivire. Aceștia au fost făcuți numai decât prizonieri. Generalul Culcer a dat de știre locuitorilor orașului, că în numele M. S. Regelui Carol ia în stăpânire orașul. Aceștia sau supus poruncii și'n locul slujbașilor bulgari au fost numiți îndată slujbași români. Tot odată s'a adus în legătură cu România telefonul și telegraful.

Înainte de a intra în Bulgaria regele Carol a trimis Bulgariei o scrisoare, în care aduce la cunoștința acesteia hotărârea neclintită a României la caz, că nu i-se împlinește dorința. Crisoarea a fost dată prin trimisul României Ghica lui Ferdinand, regelui bulgar, dar n'a dat nici un răspuns.

Armata română înaintează pe linia Turtucaia—Balcic.

După ocuparea Silistrei trupele române au plecat mai departe spre inima Bulgariei, voind să ocupe ținu-

tul dintre Balcic—Turtucaia, și apoi cadrilaterul întreg, până acum nu li-se împotrivesc nime. Bulgarii se retrag mereu și lasă orașele și satele fără nici o pază. România înaintează mereu și are de gând să cuprindă atâta pământ bulgăresc, cât să fie asigurată pentru totdeauna de cătră Bulgaria.

Bulgaria bătută la Egri-Palanca.

Aproape în aceeași vreme, în care armata română a trecut Dunărea, Bulgarii au fost bătuți de Greci și Sârbi la Egri-Palanca. A fost luptă inversunată. Bulgarii cuprinseseră înainte nește orașe din Macedonia și voiră să atace pe neobservate pe Sârbi, armata însă bagă de veste și se aruncă asupra Bulgarilor. Sârbilor le venise într'ajutor Grecii și așa armatele unite au bătut cu desăvârșire pe Bulgari, scoțându-i nu numai din orașele, ce le cuprinseseră mai în urmă, fără le-au luat și de acelea, cari le ocupaseră dela Turci. Aproape întreaga armata bulgară a fost zdrobită.

Poporul bulgar se răscoală împotriva sftnicilor țării.

Atâta sânge s'a vărsat înzadar, cât poporul e foarte cătrănit pe regele lor și ministrul Danev, cari nu se îndestuliră cu pământul ce l'au cuprins ei dela Turci, ci au voit să mai ia și din al tovarășilor lor de luptă. Poporul vrea să facă o răscoală în toată țara și asupra ministrului Danev s'au și tras câteva focuri, dar nu l'au nimerit. Palatul regelui și al ministrilor e păzit de soldați.

Știri din Sârbia.

Marția trecută au fost numai câteva ciocniri mai mici în jurul Zăicărului și Pirotului, în cari bulgari au fost bătuți. Se aproprie însă lupta hotărâtoare. Și dintr'o parte și din alta au fost răniți destui.

Grecii dau tot înainte. Gândul le e să cuprindă inzulele egeice, Creta, Epirul și o parte însemnată din Macedonia, împreună cu Salonicul și Șereș.

România spre Varna.

(16 Iulie). Până acum România a ocupat cadrilaterul întreg și acum înaintează spre Varna. Vrea să facă din orașul acesta un port de mare. Deasemenea și în Mangalia va face unul. În chipul acesta se poate asigura pe deplin față de răsfațata Bulgaria.

Grijă bună în România.

Mai marii țării s'au îngrijit, ca fiecare locuitor al României să ajutore în vre-un chip țara. Unii merg să se bată; cei rămași acasă lucră și pământul celor ce sunt duși pe câmpul de războiu. Sunt puși la lucru și cei ce umblau până acum în lungul și latul țării fără nici un căpătăiu.

Cât e de bună România?

Celor rămași acasă și năcăjiți li se împart zilnic ajutoare. Așa Luni s'au împărțit 14 mii de lei, la 500 de familii. Li se dau cam 15 până în 45 de lei pe 15 zile la o familie. Împărțirea să face în temeiul cererilor, tri-

mise prin slujbașii țării. Cu prilejul împărțirii s'a petrecut următoarea întâmplare: printre cererile înaintate eră și cea a unei femei, care zicea, că are 4 copii, iar bărbatul ei e dus în bătaie. Întrebată fiind, în ce regiment i-se află bărbatul, ea a răspuns, că a plecat de mult, într'un regiment bulgăresc, căci bărbatul ei este bulgar. Românii noștri, cu toată se luptă împotriva Bulgarilor, totuși făcându-li-se milă de biata femeie i-au întins și ei mână de ajutor.

Bani din America, pentru familiile celor duși la bătaie.

Atât e de mare dragostea tuturor Românilor pentru frații duși în bătaie, cât în multe locuri s'au pornit colecte pentru ajutorarea lor. Astfel s'a făcut colectă și în America pela Românii de acolo și s'au adunat 5,600 cor., cari se vor trinite familiilor năcăjite de a le soldaților.

Maiestatea Sa Regina Elisabeta a dat 50,000 lei pentru cei rămași acasă. Fiind și ea de față la împărțirea banilor, femeile triste și posomorâte se înșeninau la vederea miloasei regine și doriau să-i atingă măcar haina, atât le e de mare dragostea față de buna lor Stăpână.

Cruzimile Bulgarilor.

Războiul din Balcani, care, durere, încă nu a dat sfârșit, a scos la iveală în chip izbitor sălbătăcia omului orbit de patimă și ură. S'au dat amănunte despre cruzimile Grecilor față de Aromânii (Românii) de pe cuprinsurile ce le cad lor sub stăpânire, apoi despre ale Sirbilor față de frații lor Bulgari, dar cele ce se scriu despre purtarea Bulgarilor față de cei căzuți, pe mâna lor, întrece pe toate și-i arată pe acești oameni așa de cruzi de parcă acum vin de pe stepele Aziei în Europa! — Sunt oameni cari spun, că Turcii în fața barbariilor bulgărești nu să mai pot numi „păgânii.” La conzultatul din București a trimis guvernul gre-

cesc următoarea înștiințare despre barbariile și cruzimele Bulgărești:

Comandantul din Seres a telegrafat, că la ocuparea acestui oraș de trupele grecești, bandele de comitajii (gloate, mai mult bande de mișei) bulgari, au părăsit orașul, luând-o la fugă și lăsând mari cătățimi de hrane, arme și gloanțe. S'au găsit însă în oraș cadavrele (trupurile) grozav ciungărite la 200 greci, — Nu să cunoaște soarta episcopului și a 30 de fruntași din Doiran, cari au fost legați și porniți ca ostateci (zalogiți) în timpul fugii Bulgarilor și cari au fost luați cu un tren pentru a fi fost duși la Seres. Să crede că și aceștia a fost omorâți pe drum! Căpitanul gandarmeriei din Demir-Hissarul, au adunat în curtea din Melenik, 2 preoți și peste o sută de notabili și i-au spânzurat. Pe răniții sârbi pe cari îi întâlneau îi străpungeau!

— Corespondentul unui ziar italian scrie, că din 8,000 locuitori și 1050 case ale Nigriței n'a mai rămas decât o grămadă de ruine fumegând, din care iese mirosul acru al cărnii omenesci și al caselor arse. Locuitorii întâi fură jefuiți de bani apoi împușcați. Unii dintre ei s'au putut salva pe furis, dar să spune că peste 400 au fost împușcați și arși de vii. În fața celor mai sângeroase și scârboase fapte ale soldaților, ofițerii cântau și făceau râs, fără ca se îndruma la ordine pe soldații lor.

Cum stă țara noastră?

Țara noastră încă stă pe loc. Cu vorba se arată a fi pe partea Bulgarilor. Zilele trecute zicea un ministru că armata maghiară să ocupe Sandjagul, (o parte de pământ din vechea Turcie), dar nu is'a ascultat sfatul. Oricum, dar nu vede cu ochi buni mărirea României, de altă parte nici dușmană nu-i este. Până acum a trimes câteva ajutoare Bulgarilor, căzuți pe câmpul de luptă. Vrea să-și urce cheltuelile de războiu. Spre scopul acesta se vor aduna sfetnicii țării în Viena și vor chibzui, ce-i de făcut. Cearcă să imprumute nește bani din Franca. Până acum nu prea are nădejde să capete.

O foaie unguerească, văzând că Bulgaria e bătută aproape în toate locurile astfel glăsuiește: „Câtă vreme o Bulgaria învingătoare ar fi putut ținea în frâu tocmai pe acești îngrijitori (e vorba de România și Sârbia) spre cea mai deplină liniște a noastră, pe atunci o Sârbie și o Românie, ce stă cu genunchele pe pieptul Bulgariei și a Turciei își poate întoarce pofta ei viitoare de mâncare, care i-a crescut prin mănecarea de acum — numai asupra noastră. Pentru noi pasul de acum al României e un gând nou, pe lângă o mie de gânduri ce avem, e nouă creață pe fruntea maghiară”.

Macedonia, țară de sine stătătoare.

România fiind țară liberă are să grijască de soarta tuturor Românilor. Altmintrelea nici ea nu poate trăi în mijlocul atator neamuri străine, ce-o încunjură.

Așa stând lucrul nu e mirare, că România în tot decursul bătăii dintre Turci și Bulgari era foarte îngrijată de soarta Românilor din Macedonia. A lăsat să se mai domolească popoarele. Dar când a văzut că neamurile învingătoare vreau să dărburească țara fraților noștri, atunci n'a mai putut răbda. De aceea a trăbuit să ia arma în mână și așa să oprească atât pe Bulgarii, cari vreau să ia parte însemnată din Macedonia, cât și pe Sârbi și Greci dela săvârșirea unei astfel de nelegiurii. Deci foarte cuminte se arată România când zice: că după-ce în Macedonia sunt o mulțime de neamuri, în număr mai mic, de aceea nu e bine să fie a nici unui popor balcanic, ci împreună cu Albania să formeze o țară de sine stătătoare.

Pustiirile potopului.

Ni se scrie din Maramurăș:

Din 10 Iulie st. n. începând comitatul Maramurășului este un adevărat cuib de sărăcie. Asupra ținutului se țin lanț potopurile și pustiirile, întreg comitatul a fost o mare de apă. În urma retragerii că-

FOIA.

SOLDAȚII LIBERTĂȚII.

I

Lanțul greu acum e spadă
Doina-i strigăt de fanfară.
Robii, cari au strâns în urmă
Feți frumoși sunt astăzi iară.

Falnic în văzduh ei poartă
Steagul nostru tricolor.
Și cetate neînvinsă
Este vitejia lor.

Țara noastră, nu mai plânge
Anii tăi fără noroc:
Noi te vom stropi cu sânge,
Te vom boteza cu foc,

Ca să strălucești în veacuri,
Bucurându-te de noi
Ca o mamă fericită
Ce-a crescut la sân eroi!

II

Neam născut în zi cu soare,
Mândră viță de împărați,

Noi cu vulturii din zare,
Noi cu șoimii suntem frați,

Și ne chiamă astăzi iară
Glasul tău de serafim:
Nu te teme, scumpă țară,
Noi învingem sau murim.

Brațul nostru infrunta-va
Chiar și trăsnetul cerese,
Și măreț în lupte sta-va
Steagul nostru românesc.

Glasul cel sfânt al Dreptății
Singur ne va fi stăpân,
Căci soldat al Libertății
Este oriși ce român!

III

Tu ești Domn, și tu ești tată,
Cer și stele te măresc:
Tinde mâna ta bogată
Peste neamul nostru românesc.

Nistrul, Pindul și Carpații
Un suspin ascuns amar:
Doamne, tu îndreaptă frații
Să-și întindă mână iar!

La străbuni tu dat ai slava,
Dat-ai braț biruitor, —

Putna, Răhova, Suceava
Spun și azi credința lor.

Spun și azi a ta mărire
Ce-a făcut din ei eroi, —
Calea lor și a ta Părinte
N'o vom părăsi nici noi!

I. U. Soricu

LA ARME.

Veniți, veniți apărători ai țării!
Veniți, că sfânta zi a răsărit:
E ziua mare a reînălțării
Drapelului de gloanțe zdrențuit!
Veniți din toate unghiurile zării

La arme cei de-un sânge și de-o lege!
La arme pentru neam și pentru Rege!
Când Patria ne chiamă sub drapel,
Datori sunt toți copiii ei s'alerge,
Să'l apere, să moară pentru el!

Ce credeți voi noroadă nesătule.
Că nu ne poartă grijă Cel de-sus?
N'am înfruntat noi năvăliri destule
Din Miază-Noapte, Răsărit și Apus?
Adună'Ti Rege oștile și du-le
La biruință-asa cum le-ai mai dus!

ea au fost pustiite și lăsate în sărăcie 50 de comune. Pagubele sunt foarte mari. Peste 80% din recolta comitatului a fost pustiită de furia apelor, cari au făcut neroditoare pe ani de zile ținuturi întregi, înămolindu-le și acoperindu-le cu prundiș și pietrii. Drumurile sunt atât de stricate, încât nici până la toamnă nu vor fi aduse în ordine. Pustiire și lacrimi prin toate părțile. Intreg Maramurășul e o adevărată vale a plângerilor. Râul Rona a stâns și 10 vieți omenești. Populația nenorocită își plânge soarta și ajutorul nu vine din nici o parte. Ministrul de interne s'a interesat prin vicecomite, dacă poporul are lipsă de ajutor, și — își stă mintea 'n loc — vicecomitele în loc să răspundă la întrebarea ministrului, se plânge că „podurile și drumurile” și „drumurile și podurile” au suferit mari stricăciuni, fără însă a aminti ceva de neagra sărăcie a poporului desnădăjduit.

Din Alba-Iulia se vestește că o mare parte a orașului, a fost acoperită de apă. Murășul s'a revărsat cu atâta furie și atât de grabnic încât o mare parte a oamenilor numai cu ajutorul luntrilor s'au putut mântui părăsindu-și locuințele. Mulți, numai siliți și-au golit locuințele; mai multe case au fost prăbușite. Apa a străbătut chiar și pe ferești în unele locuințe mai jos așezate. Pagubele sunt foarte mari și tot așa sărăcia la care au ajuns cei năpăstuiți. Circulația prin părțile acoperite de apă o mijlocesc soldații cu luntrii.

Pela Bistrița încă e mare sărăcie. Fiind în părțile muntoase ale Bârgăului o rupe-groaznică de nori, șuvoiul de ape a potopit toate comunele din preajma păraelor. Bistrița furioasă a eșit din matcă, măturând toate podurile și cauzând pagube de mii cor. În Bistrița a rupt țevile de apeduct și toate trei podurile. Potopul a rupt țărmurii, a inundat casele din apropiere, surpând, șoprone, măturând grădini, mutând țărmuri. Calea ferată e întreruptă prin mai multe jocuri. Serețul o comună din apropiere, e sub

La arme cei de-un sânge și de-o lege!
La arme pentru Neam și pentru Rege!
Când Patria ne chiamă sub drapel.
Doritori sunt toți copiii ei s'alerte
Să-l apere, să moară pentru el!

Cu-al nostru sânge-am scris al nostru nume
În cartea gloriosului trecut:

Și mulți dușmani ar vrea să ne sugrume,
Dar până când mai stau Carpații scut,
Acel ce ne va șterge de pe lume,
Să știe toți, că încă nu-i născut!

La arme cei de-un sânge și de-o lege!
La arme pentru Neam și pentru Rege!
Când Patria ne chiamă sub drapel,
Datori sunt toți copiii ei s'alerte,
Să-l apere, să moară pentru el!

Să știe toți că un popor nu moare
Când veacuri a luptat neconținut —
Și-i scris în cartea celor viitoare
Că va să vină ceasul preamărit
Când mândru străluci-va 'ntre popoare
Ca soarele, aici în Răsărit!

La arme cei de-un sânge și de-o lege!
La arme pentru Neam și pentru Rege!
Când Patria ne chiamă sub drapel,
Datori sunt toți copiii ei s'alerte,
Să-l apere, să moară pentru el!

Șt. O. Iosif.

apă, poporul și-a părăsit locuințele. De Joi nu mai avem nici o comunicație de tren, suntem despărțiți nu primim poștă. E jale de mizerie pretutindeni. Din Sieu apa năvalnică a dus vre-o zece case. *In comune săsești a ieșit miliția dând ajutoare; comunele românești sunt lăsate în grija celui de sus.* Cărămidarilor din Bistrița le-a măturat apa grădinile. Victime până-acum nu sunt. Se lucră foarte încet pentru readucerea în ordine și repararea căilor de comunicație.

Murășul și Târnavă pustiesc tot pe unde trec. Ne vine știrea că în Târgul Murășului Reghin, Murăș-Uioara, Vineri spre Sâmbătă a fost o rupere de nori în cursul Murășului. Mai ales în jurul orașului M.-Vásárhely s'a deslănțuit o furtună neobișnuită.

O mulțime de oameni s'ar fi prăpădit în Târgul Murășului — dacă n'ar fi sărit cătanele în ajutorul celor pimejduți. Din comuna învecinată, Podeni, oamenii și-au părăsit locuințele, alergând prin apă. Miliția a scăpat peste 50 copii, cari acum sunt împărțiți la diferite familii din Târgul Murășului. În Târgul-Murășului s'au înecat doi bărbați și un copil; un tinăr necunoscut a fost dus de apa care a isbucnit din un canal. Până acum nu să știe cine a fost acest nenorocit.

In Reghin a fost încunjurat de apă, marele firăstrău Herbus, așa că peste o sută de muncitori și-au căutat scăpare pe vârful caselor, unde numai cu ajutorul funiilor li se putea da câte ceva de mâncare.

Târnavă mică a pustiit opt comune, Nirajul douăzeci și două, și Murășul a nimicit 16 comune.

Din știrile ce sosesc din diferite părți ale comitatului Murăș-Turda, se pare că numărul celor înecați ar trece peste 90.

Despre grozava grindină, ce a bătuit asupra comunei *Săcalul de pădure*, se anunță, că a cauzat pagube de nedescris. A căzut grindină de câte 10 kilograme; pe câmp au fost găsite câteva bucăți de ghiață de câte o majă. Câteva din aceste bucăți de grindină au fost măsurate de notarul cercual, care a făcut apoi raport oficiului comitatens.

Pagube uriașe a pricinuit potopul prin băile de sare dela Murăș-Uioara, cari au fost potopite de apa Murășului. Se spune că baia „Ștefania” a fost nimicită cu totul, așa că nu va mai putea fi lucrată. Pagubele statului, în băile aceste se urcă la câteva milioane. Partea orașului, locuită de ocași și teritorul în care se află băile a început să se scufunde prin mai multe părți, mai multe case au fost prăbușite; în toată clipita să aștepta scufundarea întregului teritor.

Apele au început să scadă acum, dar sărăcia pricinuită de furia revărsărilor va rămânea și se va simți tot mai mult. Nu se poate cunoaște toate pagubele pricinuite de vărsările apelor, dar se vede înainte soarta tristă, ce i așteaptă pe cei năpăstuiți rămași fără adăpost și fără bucată de pâine pe iarnă. Prin locurile bătuite de potop a fost pustiită roada câmpului așa, că în anul acesta nu va fi seceriș, iar după aceasta vor urma grozăveniile fametei.

Iarăș potop în Maramurăș. Duminecă a avut loc o rupere de nori în Maramurăș care n'a ținut mult, dar au fost cu atât mai mari pagubele pricinuite. Mai mult a suferit comunele Strâmtura și Bârsana. Puhoiu de ape, care s'a pornit cu o furie nebună

a rupt și a prăvălit bucăți de stânci, pe cari le-a izbit în casele comunelor amintite distrugându-le. Oamenii au fost nevoiți să-și părăsească locuințele, alergând prin apa care ajunse înălțimea de 1½ m. pe străzi. Numărul celor înecați nu se cunoaște încă bine, se crede însă că trece peste 100. În Bârsana au fost aflate alaltaeri 16 cadavre sub ruinele caselor nimicite de potop. Desnădejdea e la culme.

În urma unei ploii neobișnuite de Sâmbătă noaptea a suferit pagube foarte mari comuna Berind de pe Valea Someșului.

Vicecomitele comitatului Murăș-Turda, socotește astfel pagubele suferite în comitat: Pe valea Nirajului au fost nimicite 27.000 jugăre, pe valea Murășului 20.000 despre valea Târnavii n'are cunoștință. Pagubele la câmp ar fi cu totul cam 2½ milioane cor., aici nu sunt însă socotite casele nimicite, vitele pierdute, drumurile stricate etc.

Comitele din Solnec-Dobăca socotește la 30.000 jughere catastrale teritoriul pustiit de ape în acest comitat

Sosesc acum știri despre revărsarea Olteului, care a și eșit din albie prin mai multe părți.

Din cercul Arpașului.

Adunarea generală a despărțământului Făgaraș la Arpașul de sus.

De bunăseamă, că iubitul cetitor și publicul așteaptă cu deosebit interes și îndreptățită curiositate să afle, cum a decurs această sărbătoare culturală de mare însemnătate pentru poporul nostru și că ce isprăvuri frumoase s'a făcut în propagarea luminei și culturii la Arpaș.

Și când colo ce să vezi! On. comitet al despărțământului a hotărât Vineri seara, în 11 Iulie st. n. a. c. că adunarea convocată și publicată în toate foile pe Duminică viitoare, 13 Iulie n. n. u o fi ne!

Și ce a putut fi momentul atât de grav ca să fie necesară amânarea atât de pripită? Poate războiul balcanic? Nici vorbă! Ci iarăș o ambiție neîndreptățită.

Domnul Dr. Nicolae Șerban a voit cu tot prețul, ba chiar cu forța ca să fie el ales de „director” al despărțământului. N'au fost însă toți de părerea dinsului, nevoind a'i recunoaște „meritele câștigate pe teren cultural-literar”, ci fiind alții mai îndreptății și mai chemați din toate punctele de vedere — au reflectat și alții în mod franc și sincer.

Vezi asta nu i-a plăcut dlui dr. Șerban. A încercat să ia alegerea dela ordinea zilei, chiar cu „amenințări brachiale.

Nici așa nu a mers. Ce era să facă acum on. comitet? Pur și simplu, a amănat ținerea adunării generale.

Ei bine, domnilor, de când și pe ce bază vine comitetul despărțământului să designeze director? Numai au oare valoare față de Dvoastră nici statutele, nici regulamentul „Asociațiunii”? Ba nici adunările despărțământului?

Cum și cu ce drept veniți D-voastră să vă arogați drepturile adunării generale, în a cărei competență cade alegerea de director al despărțământului? Nu e oare aceasta o adevărată bătaie de joc față de acel public românesc care e îndatinat a cerceta cu jertfe de timp, și de bani adunările des

părțământului, și a sprijini scopurile Asociațiunii?

E ceva nemai auzit, ca pentru un ambiț nejustificat al unei *single persoane* să se pună în joc marele interese culturale ale unui întreg ținut. Nu poate fi îndestul condamnată această procedură a comitetului.

Și apoi, ce va să însemneze declarația nechibzuită a dlui Dr. Șerban ca să fie delăturați „popii” dela conducerea lucrărilor despărțământelor? Dar cu cine să lucreze dle deputat?

Cu notarii, sau cu învățători atât de terorizați de dușmanii neamului nostru?

Sau doară cu advocați, dintre cari ani de-a rândul abia vezi pe la adunările despărțământului câte unul, doi sau cel mult trei?

Ba ce e mai trist, bravii Arpașeni de sus au făcut toate pregătirile pentru o primire frumoasă și deamnă a „onoratului comitet”. Mai dureros a fost atins poporul, căruia însă publicase în sfânta biserică ține-rea adunărilor și aștepta cu nerăbdare sosirea marelui zi de sărbătoare. Ba s'au pregătit bieți oameni și cu mâncări și beuturi pentru banchet? Și când colo cine nu vine? Onoratul comitet!

Amară decepțiune atât pentru intelectuali cât și pentru popor!

Dl protopop N. Borzea, a înaintat în contra hotărârii de amânare a comitetului cercual următorul:

Vot separat,

relativ la concluzul luat în 28 Iunie v. a. c. de către Comitetul desp. Făgăraș al „Asociațiunii” ptr. lit. și cult. pop. român, prin care s'a decretat amânarea ținerii adunării generale, convocata pe ziua de 30 Iunie v. a. c. în Arpașul de sus.

1) la Adunarea generală conchemată după toate formele, prin publicarea în Jurnale, în temeiul unui concluz valid al comitetului, nu se mai poate revoca, pentru că nu e dată posibilitatea a se aduce la cunoștința publicului aceasta revocare, și de regulă să produce, pe lângă cheltuielile făcute cu pregătirea aranjării, o confuzie, care are de urmare, că altădată publicul nu va privi astfel de convocări de serioase și nu va participa la adunări cum ar fi de dorit, ba nici nu va contribui cu denarul său la înaintarea culturii populare ș. a.

2) Un motiv de amânare invocat de comitet prin împiedecarea v.-prezidentului, nu are bază legală, pentru că §. 41 din statute în acest caz prevede, că adunarea o conduce membrul cel mai bătrân din comitet.

3) Și mai șubred este motivul invocat în ședința comitetului de Dr. Șerban că membrii mireni din Făgăraș ai despărțământului ar fi luat înțelesul, ca să delătura delatările dela conducerea despărțământului „Popii” (ipsissima verba), sub cuvânt, că și dela conducerea centrală au fost delăturați arhieriei. — Aceasta enunțatie a stârnit în sufletul meu cea mai legitimă revoltă sufletească, pentru că va avea consecvențe neprecalculabile și separarea publicului de aci în caste, ceea ce pentru progresul nostru cultural ar fi egal cu o stagnare primejdioasă, și pentru acest fel de porniri, neputând eu lua răspunderea, am înșinuat „votul acesta separat”, ca nu azi-mâne să fim făcuți noi răspunzabil, când se va îngloba carul despărțământului în noroiu.

Situația personală a sa de azi, în care să află dl Șerban are să o mulțamească numai preoțimeii, pe care acum dlui o tractează cu atâta dispreț.

Făgăraș, 1 Iulie v. 1913.

Nicolae Borzea.
protopop.

Constatăm, că cei mai mulți membrii mireni din Făgăraș, nu au cunoștință despre nici un înțeles referitor la delătura „popilor” din despărțământ. Aceasta poate să fie cumva vreo dorință a dlui Șerban și soților sei de principii în chestii culturale-literare.

Acum judece cei chemați!

Corespondentul.

Convocare.

Comitetul despărțământului Șercaia al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, convoacă prima adunare generală cercuală, pe ziua de sf. Ilie 2 August st. n. 1913 la orele 11 i. a. în comuna Veneția inf.

ORDINEA DE ZI:

- 1) Deschiderea adunării.
- 2) Rapoartele comitetului: a) raportul general, b) raportul casei.
- 3) Alegerea comisiunilor: a) pentru cenzurarea rapoartelor, b) pentru înscrierea de membrii noi.
- 4) Dizertațiuni, dintre cari e de remarcat: Monografia comunei Veneția de jos, de păr. Iosif Comănescu, din Codlea.
- 5) Raportul comisiunilor.
- 6) Alegerea comitetului și a directorului desp., pe noul period.
- 7) Alegerea a 2 membrii pentru adunarea generală.
- 8) Eventuale propuneri și interpelări.
- 9) Inchiderea adunării.

Cu ocaziunea acestei adunări se va aranja din partea ținerilor din Veneția inf. și jur o petrecere de vară la băile sărate din acel loc.

La această adunare sunt invitați toți membrii și binevoitorii Asociațiunii noastre.

Toți acei domni și doamne, cari doresc a lua parte la masa comună, sunt rugați a se anunța dlui Mateiu Mateiu dir. școale normale din Veneția inf., cel mult până Marți în 29 Iulie a. c.

Pentru comitetul despărțământului:

Șercaia, la 15 Iulie 1913.

Dr. Victor Fodor,
dir. desp.

Dumitru Frâncu,
secret. desp.

NOUȚĂȚI.

Invitare la abonament:

În ziua de azi toți oamenii sunt cuprinși de grija întâmplărilor din Balcani și așteaptă cele mai nouă știri. Noi ne-am silit să mulțămim îndeajuns pe cetitorii foaiei, cu diferite articole bune și cu știrile celea mai proaspete și mai interesante.

Cu numărul de față să îplinește o jumătate an, și deschidem nou abonament cu 1 Iulie v.

Ne rugăm deci, să nu întârzie cetitorul cu trimiterea prețului foaiei, trimițându-ne restul de până-acum precum și prețul ce se vine pe jumătatea acasta de

an. Prețul abonamentului să vede în fruntea foaiei.

Îndeosebi îi rugăm pe D-ții restanțieri vechi ași achita restanțele. — Cine nu-și achită datoria foaiei va fi înproceșuat. — Să se știe.

Administrația.

— **Concert în Făgăraș.** Societatea de diletanți „Progresul” din Făgăraș va da un Concert, Marți în 22 Iulie st. n. în sala dela „Hotel Paris” (Sorea) în Făgăraș, cu concursul dlor Ștefan Mărcuș, Ionel Crișan, și d-șoara Aurora de Barbu, cântăreți de operă. Inceputul la 8 ore seara.

— **Liberați.** În urma straduințelor advocatului Dr. A. Doboși din Sătmărean și ale deputaților Mihali și Șt. C. Pop, tribunalul sătmărean a liberat Joi atât pe preotul Murașianu cât și pe ceilalți tovarăși de temniță. Procesul este amânat pe luna viitoare.

— **Elvira Pop n. Făgărașan,** soția advocatului din Abrud Dr. Laurențiu Pop a încetat din viață în 12 I. c. la oarele 1 $\frac{1}{2}$ dim. în etate de 40 ani și în al 22-lea an al fericitei sale căsătorii. În mormântarea defunctei s'a făcut Luni la 14 I. c. la oarele 2 $\frac{1}{2}$ p. m. la cimitierul din Abrud. Odihnească în pace!

— **Inecați în Olt.** Duminecă 2 lucrători dela fabrica de țigla și cărămidă a lui Stoff au mers să se dea cu luntrea pe Olt. Din cauza multelor ploii Oltul era mai să dea afară din matca lui. Izbîndu-se un val mai puternic, se răsturnă luntrea și bieți luntrași căzură în apă. Pe lângă toate străduințele n'au fost găsiți. Nu e bine deci să te joci cu apa.

— **Urși în țara Oltului.** Mai în fiecare an pe vremea asta ies urșii din vizuinile lor și s'apropie de locuințele oamenilor. Cu deosebire umblă după oile și vitele cari pasc la munte. În zilele acestea în comuna Lissa un urs s'a aruncat asupra unui bou. Păstorii zic, că sunt o grămadă de urși prin apropiere.

— **Bancnote de 100 coroane.** Se scot din folosință hârtile de 100 cor. cari poartă datul de 2 Ianuar 1910. Mai pot fi folosiți numai până în 31 Mai 1915. De aci încolo se pot schimba numai la banca Austro-Ungară până în anul 1912.

— **Din Bucovina** deasemenea s'au înșinuat de bunăvoie 50 de studenți români, dorind să lupte pentru binele Țării românești.

— **Unguri în armata română.** În București încă și acum să înșinuă cu grămadă voluntarii, între cari sunt și unguri așezați în România. Printre cei înrolați — așa se spune — sunt unguri din comitatul Aradului și Dobrișinului.

— **Jidanii și războiul.** În România Jidanii nu au drepturile de cetățeni, decât foarte puțini, cari le-au câștigat prin oarecare vrednicie deosebită. Pornindu-se acum războiul contra Bulgariei, o mulțime de Jidani s'au înștiințat ca „voluntari”, că voesc să sară și ei în foc pentru apărarea și mărirea patriei! Cică peste 30.000 de viteji cu perciuni s'au înștiințat că doresc să moară pentru scumpul pământ rumunesc.

— **A căzut de pe turnul bisericii.** În comuna Cerevics, nordul Ungariei s'a făcut reparație la turnul bisericii. Lucrătorul, ce eră pe vârful turnului a picat fără de veste și a murit îndată.

— **Cinstea portului nostru național.** Într-o prăvălie mare din București s'a putut vedea mai zilele trecute o frumoasă toaletă (bluză și rochițe) lucrată în treagă cu chindisituri naționale de mai multe sătence din județul Muscel (România). Toaleta a fost comandată de o doamnă mare din Madrid, capitala Spaniei.

Așa dară până acolo, la capătul de miazăzi-apus al Europei, lângă Oceanul Atlantic, a ajuns vestea frumseții hainelor românești. Iar printre noi se găsesec chiar și sate întregi, unde femeile își lapdă portul frumos național și îmbracă rochiile, bluze și alte zdrențe dela Jidani. Rușine să le fie!

— **Bandă de hoți.** Se spune, că prin munții din comitatul Treiscaunelor umbă o bandă de hoți. Intre faptele acestor hoți se înșiră furtul alor câțiva cai de pe moșia Putna a firmei Grobel pe cari i-au trecut în România. Au jăfuit apoi o stână din munții Brețcului, iar pe stăpânul ei l'au legat de un copac. Deasemenea a fost jefuită și casa lui Fleming, un proprietar, ce locuia afară de comună. Se crede, că e banda cea din munții Brașovului, care urmărită fiind de jandarmi a venit în părțile acestea.

— **Degradarea trădătorului Goliescu.** Recursul căpitanului trădător a fost respins. De aceea Joi dimineața la oarele 8 a fost dus în casarma Malmaison, și în fața generalului Anghelescu și a maiorului dela artilerie Teodorescu și a multor soldați de toate gradele, un soldat i-a rupt depe haine toate șinorele, i-a luat sabia și l-au dus în temniță. Când vor putea umbra trenurile va fi dus la ocele mari, ca alături de cei mai derând criminali, cari poate încă vor ocoli acest mișel, să-și facă osânda de 20 de ani.

— **Liga nefumătorilor** s'a constituit. în Craiova (Galiția) sub prezidenția unui profesor universitar cu scopul de a combate fumatul stricăcios sănătății și costisitor. Liga cere, ca să se interzică vinderea tutunului persoanelor sub 16 ani, iar mai târziu acelor sub 24 ani, iar apoi bătrânilor și bolnavilor.

— **De groaza betșugului.** Un bătrân de 75 de ani, de pe la Șieu zăcea de multă vreme în pat. Din pricina asta era foarte mâhnit și trist. Zicea într'una, că o să se omoare. Și într'o zi l'au aflat în locuința lui spânzurat de grindă.

— **Ce face beutura.** Un ungar lucrător de fabrică cu numele Varga Géza într'o după ameză a mers la crâjmă și s'a îmbătat cum se cade. Acolo și-a lăsat plata de pe câteva luni. În drumul spre casă l-a cuprins de odată un gând nebun, s'a ascuns într'un tufiș de lângă drum și și-a dat glonț.

— **Cinci vagoane de bani, trimise Bulgariei** Din Dobrișin să scrie, că în 14 Iulie s'a văzut la stația vecină Püspök-ladány o căraușie de marfă cu trenul, cum numai rar! se vede Cinci vagoane de bani de argint veneau dela vârsătoarea de bani din Körmezbánya, și mergeau spre Bulgaria. Erau mai multe milioane bani de argint ce avea să treacă peste Oradea-mare spre Zimon și de aici spre țara lor. Vagoanele erau păzite de gendarmi și soldați.

— **Nici bogăția nu folosește.** Afară de Paris trăia în zilele acestea o femeie despre care toată lumea credea, că n'are

cu ce trăi. Câteva prietene de-a ei li mai aduceau câte ceva de ale mâncării. Într'o după amiază, când una din tovarășele ce-o cercetau a venit iar la dansa află ușa încuiată. Așteaptă ce așteaptă, până ce în urmă se gândi că va fi ceva la mijloc. Deaceea deschise ușa cu puterea și intrând află spânzurată pe fosta ei prietină. La început să credea, că niște făcători de rele au spânzurat-o, dar când au căutat prin puiușul mesii și prin lăzi au găsit o mulțime de bani vre-o 10.000, deaceea și-a zis, că ea de bună voie s'a spânzurat.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de funcționar la *biroul de informațiuni și comisiuni*, care să procure și să servească firmelor și particularilor informațiuni comerciale și să mijlocească afaceri de tot felul, prin acesta se publică concurs pe lângă următoarele condițiuni:

1) să fi absolvat vre-o școală comercială superioară, să aibă scrisoare frumoasă și să cunoască în vorbire și scriere pe lângă limba română, limbele maghiară și germană;

2) să fi trecut respective să fie scutit de serviciul militar și să fie deplin sănătos și

3) să aibă oarecare practică de afaceri, fie de bancă, fie comerciale.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1) un salariu anual — fără alte emolumente — de K 3000.— plătit în rate lunare anticipative și

2) o gratificațiune potrivită, ce se va stabili ulterior din venitul curat anual al întreprinderii.

Cererile pentru ocuparea acestui post au a se adresa până la 10 August a. c. biroului »Solidarității« în Sibiu (Nagyszombat) Postul este a se ocupa la 1 Septembrie a. c.

Cel ales va fi îndatorat să facă practică de 2—3 luni la vre-o întreprindere similară din patrie sau din străinătate. Intrarea i-o va mijloci »Solidaritatea«. Scopul practicii este să se studieze întocmirea tehnică-administrativă a birourilor de informațiuni și comisiuni și să se creeze legături cu firme și întreprinderi după trebuință. Cheltuielile de călătorie să restituiesc.

Dacă funcționarul ales ar părăsi postul din orice motiv și înainte de a fi introdus o altă persoană în administrarea și afacerile biroului în mod mulțămitor, acceptat de biroul »Solidarității«, va fi obligat a restitui salariul pe $\frac{1}{2}$ an, în care scop — la ocuparea postului — va fi îndatorat a depune o garanție corespunzătoare.

Sibiu, la 1 Iulie 1913.

Biroul »Solidarității«.

Cassete de economisare.

Deodată cu ideea salutară de a să organiza prin satele noastre *expoziții de copii*, la cari iau parte părinții cu copiii lor, spre a fi examinați de medicii noștri, dacă și încât întrunesc condițiile, cari asigură vitalitatea (puterea de viață) a fiitorului muncitor, s'a născut și ideea, nu mai puțin salutară, de a să introducă între ai noștri și așa zisele »Cassete de economisare«. Plăsmuitorul acestei idei este neobositul protopretor

din Săliște, dl *Petru Drăghici*, totodată membru în comitetul central al »Reuniunii române agricole din comitatul Sibiu«. La propunerea d-sale adecă, juriul primei expoziții de copii, aranjate de noi la 1906, în puternica comună curat românească Apoldul de jos, a hotărât ca premiile în bani, ce să vor decerne pentru copiii expuși, constând ele și altfel din sume neînsemnate în loc de a să da la mâna acestora, să se introducă în câte un libel de bancă, purtând, numele premiatului, care să se predea, pe lângă o cassetă de economisare, părinților. Scopul urmărit este de a deprinde și pe părinți, dar mai ales pe mititei copilași la economisare. Castele, în cari se introduc fileri adunați, le-a pus, cu multă prevenire, la dispoziție »Cassa de păstrare din Săliște«, iar cheile cassetelor le îngrijește tot Cassa de păstrare, la care se fac depunerile și care la anumite intervale din an, prin un funcționar al său, ridică bănișorii adunați în cassette și i trece în libel spre a aduce camete.

Informațiunile câștigate zilele acestea de comitetul Reuniunii noastre, atât dela direcțiunea Cassei de păstrare din Săliște, cât și dela harnica primărie comunală din Apoldul de jos, ni-au întărit în convingerea, că poporațiunea noastră știe aprefia această modalitate, proprie de a cultiva și desvolta simțul de economisare, simțul de a aduna cu puținul și de a cruța paralele albe pentru zile negre. Din rapoartele primite, aflăm, că din 63 copilași premiați în 1906 numai unul și-a ridicat depunerea, iar restul de 62, sunt trecuți și azi în registrele deponenților Cassei de păstrare. Din cei 62 deponenți numai puțin cu 43 și-au sporit binișor depunerile, rămânând numai 19 cu părinți mai scăpătați, la depunerea genuină, de câte 3 cor., sporită singur cu interesele obveniente, la cor. 3'68. Cea mai însemnată depunere de cor. 23'19 este a premiatei Elisaveta M. Popa; de cor. 22'26 a Elisavetei M. Botă; de cor. 16'13 a Victoriei D. Fărcaș; de cor. 15'10 a lui Moise I. Vasile etc. Suma totală de cor, 186 depusă în 1906 astăzi a crescut la cor. 461'33. După raportul primirii s'au mai găsit 8 copilași, afară de cei premiați, ai căror părinți și-au procurat dela Cassa de păstrare cassette de economisare.

Din experiențele făcute de primăria din Apold și jurul acestor Cassete, se remarcă faptul, că depunerile s'au înmulțit cu fileri dăruți de părinți și de rudeniile copilașilor de sărbători, la nunți, la botezuri la vânzări de bucate, de nutrețuri, de vite și la alte prilejuri potrivite. Dar s'au înmulțit ele cu deosebire în zilele, ce premerg sosirii trimisului Cassei de păstrare din Săliște să ridice din cassette micile agoniseli și să le treacă în un libel. Eată un mijloc nobil de emulare, care să poate cultiva prin venire cât mai deasă în contact a funcționarului Cassei de păstrare cu micii deponenți. Un alt mijloc pentru înmulțirea avutului acestor mici capitaliști, după părerea primăriei, ar fi ca preoții și învățătorii să pună la cale cât mai dese și anume intruniri de ale copiilor și ale părinților lor, când să se vorbească despre însemnătatea cassetelor, despre cruțare și altele. Tot în scopul înmulțirii, intelectualii și cu deosebire învățătorii din localitate ar putea jertfi câteva oare din săptămână, când să instrueze pe copilași în confecționarea de fel de fe

de lucruri de mână, în împletit de corfe, de chelteaună, de lese etc., cari valorizându-se prețul lor să se introducă în cassetă. O urcare cât de neînsemnată din partea băncii a etalonului cametelor după depuneri, ar fi proprie de a îndemna populațiunea să înmulțească depunerile.

De încheiere mai amintesc, ca vrednic de știut, că direcțiunea „Căseii de păstrare din Săliște“ numai în acel caz pune la dispoziție »Cassete de economisare«, dacă sumele adunate să depun la acel institut, deoarece, fie-care cassetă are Nrul și fie-care Nr. are cont deschis în registrul „Depuneri spre fructificare“. Pentru fie-care cassetă să depun cor. 3, cari, la caz că se perde s'au strică aceasta, rămân în favorul institutului, drept preț de rescumpărare al cassettei.

Astăzi, când toți suntem preocupați de cultivarea simțului de jertfire și de economisare în poporul nostru, nu putem recomanda din destul „Cassetele de economisare“. Reuniunea noastră agricolă, la proximele expoziții de copii, va urma cu premiile ca la Apoldul de jos.

Sibiu, 13 Iulie 1913.

Vic. Tordășianu

secretarul Reun. rom agricole sibiene.

x **Salvarea omenimei.** „Balsamul apotecarului A. Thierry“ și „Alifia Centifolie“, care prin puterea lor vindecătoare s'au lătit în toată lumea care se dovedește prin numeroase scrisori de recunoștință. Aceste două leacuri, probate prin puterea lor vindecătoare, sunt recunoscute ca cele mai bune, cari nu se strică și la toate împrejurările dau ajutor în necaz. Aceste două leacuri de casă, cunoscute în toată lumea, să le avem permanent în casă, dar să ne ferim de imitații.

Balsamul Thierry 12 sticle mici sau 6 sticle mari costă 5'60 Cor. Alifia Centifolie Thierry, 2 borcanele costă 3'60 Cor. Se capătă la farmacia A. Thierry, öngyal gyógyszerfáraban, Pregrada, §(Rnlägöhitset).§

Mai nou.

Luni în săptămâna asta principele Ferdinand, comandantul suprem al armatelor române a plecat pe câmpul de război. Iar Miercuri dimineața a plecat și însuflețitul bătrân și rege Carol. La gară l-a petrecut multă lume. Insuflețirea tuturor e mare.

Guvernul Danev a Dimisionat și abzis. Regele Ferdinand a convocat un consiliu de coroană pentru aplanarea crizei guvernului.

Știri din Constantinopol anunță, că Turcii ar fi în prima înaintare spre Adrianopol. Avantgarda turcească a ajuns Marți seara la Lüle-Burgas. Bulgarii, cari se aflau în retragere, au aruncat în aer toate podurile. O altă știre spune că Bulgarii au transportat din Adrianopol toate obiectele mai prețioase.

Călătorii din Ckışineu au adus la București vestea, că pe trenurile din Basarabia nu se mai transportă mărfuri. Căile ferate sunt puse în serviciul armatei, care face o „probă“ de mobilizare.

Trupe românești au ocupat localitatea Orehovo.

Ministrul României din Petersburg a înștiințat guvernul rusesc, că d-l Titu Maiorescu va lua parte la conferența prim-ministrilor balcanici dela Niș,

—
—
In cercurile politice din Sârbia se vorbește, că în cazul când Bulgaria n'ar primi condițiile Sârbiilor, Grecilor și Românilor, pacea să se facă cu sila la Sofia, capitala Bulgariei.

—
—
Ne-au sosit știri, că Turcii au ocupat localitățile Bunar-Hisar, Lüleburgas și că sunt în marș spre Chirchilise. Guvernul a înștiințat Puterilor că cere teritoriul până la râul Ergene, în care loc e cuprins și Adrianopolul.

—
—
In ședința de ieri a României s'au votat încă 108 milioane lei pentru războiu.

—
—
Bulgarii au scufundat la Ruseiuc cinci vase de-ale lor pentru a nu ajunge în mâna României.

—
—
Atena, 17 Iulie. Grecii au pus mâna în gara Demirhisar pe cantități mari de muniții bulgare. Armata grecească s-a unit cu cea tucească. Grecii au mai ocupat orașelul Kelonicov.

—
—
Sârbi au luat cu asalt localitatea Iuticamic, în apropiere de Kuistendil.

Sosesc știri, că Bulgarii au părăsit Adrianopolul.

—
—
Armata noastră este stăpână pe tot malul drept al Dunării.

—
—
Sofia, 17 Iulie. Armata română se apropie de Plezna și Kuistendil. Regele Ferdinand a telegrafiat Regelui Carol și guvernului român că dânsul și guvernul bulgar stau gata pentru a intra în tratative asupra postulatelor României.

—
—
In gara bulgară Gervenbreg a apărut Cavaleria românească și a întrerupt comunicația trenului între Sofia și Varna. Oficiul postal și gara din Varna sunt deasemenea de alaltăeri în mâinile Românilor.

—
—
Din ordinul comandantului militar general bulgar, vasele de războiu dunărene, cari se aflau în portul Ruseiuc au fost scufundate în Dunăre.

—
—
Diplomația europeană s'a pus din nou în mișcare. Știrile mai nouă anunță, că înaintarea armatelor române și a armatei turcești, care — după o știre din Constantinopol — a sosit la Adrianopol, au avut de urmare intervenția Puterilor mari, cu deosebire a Rusiei, Austro-Ungariei și Angliei.

—
—
Rusia a făcut pași la București în sensul ca să se înceteze înaintarea armatelor române.

—
—
București 18 Iulie. Înaintarea trupelor române continuă neîntrerupt. Regele Carol să fi răspuns la depeșa regelui Ferdinand, cerând să-i comunice condițiile pe lângă cari Bulgaria e gata să semneze preliminările păcii cu România Serbia și Grecia.

Pagina copiilor.

Redactor: V. Crin.

PLECAREA REGRUȚILOR.

ACT UNIC

Compusă pentru copiii școlii Fröbeliene „Carmen Sylva“ din Tulcea și executată cu ocaziunea Jubileului.

Fetele: la ascultă mamă bună
Tobele mereu cum sună
Trec mulțimea de soldați
Totdeauna înarmați.

Flăcăii: Stâng, drept, stâng, drept,
stâng, drept, stâng, drept,

Toți: Merg voinicii la hotară
Să-și păzească mândra țară
Și să-și apere Moșia
De dușmani bată-i pustia.

Copilași voinici de frunte
Dumnezeu să vă ajute
Să vă întoarceți sănătoși
Din război victorioși.

Să luptați cu bărbăție
Pentru scumpa Românie
De dușmani s'o apărați
Că sunteți voi bravi soldați.

Ura! ura! să trăiască
Scumpa țară Românească
Și cu bravii ei voinici
Ce-au invins pe inamici.

Să trăiască bunul Rege
Și cu toată Dinastia
Domnul din cer îl protege
Pentru scumpa Românie.

Moș Bârzu: Da ce este veselie asta pe voi?

Ion: Ce să fie moșule azi plecăm
cu toții în armată.

Moș Bârzu: Mergeți cu bine copii și să
vă întoarceți sănătoși; faceți-vă datoria
și serviți cu credință țara și pe
bunul nostru Rege Carol, care a fost
invingător dând în dependența scumpei
României.

Ion: Să trăești moșule, vom merge
cu toții veseli și mândri, servind țara
și pe iubitul nostru Rege.

Toți: Ura!! Ura!! Ura!!

Alexandru: Frați români, azi suntem luați
Mulți dintre noi ca bravi soldați
Uniți cu toți dar să fim
Lui Carol Rege să-i servim
Și pentru scumpa Românie
Toți să luptăm cu bărbăție.

Toți: Ura!! mulți ani dar să trăiască
Carol Rege în țara Românească.

Alexandru: Așa mâna să ne dăm
Lui Carol Rege să-i jurăm
Că pentru scumpa Românie
Și iubita Dinastie
Toți vom lupta cu bărbăție.

Ion: Rugăm pe bunul D-zeu
Ani mulți înainte să trăiască
Iubitul nostru Rege Carol
In scumpa țară Românească.

Toți: Ura!! mulți ani dar să trăiască
Carol Rege în țara Românească.

Moș Bârzu: Și acum la horă, la-horă copii
vreau să întineresc și eu puțin în mij-
locul vostru. Intinde-ți hora cât mai
mare și mai frumoasă, că moșu vrea
să joace alături de voi.

H O R A

Să dăm mâna cu frăjie
Că suntem fii de român
Și de-om merge'n bătălie
Țara noastră s'o păzim.

Mergi Române cu mândrie
Și-ți fă sfânta datorie,
Luptă pentru țara ta
De dușmanii a o apăra.

Și să 'ntindem hora mare, hora mare
Noi flăcăi și fetișoare
Să se ducă vestea'n țară
C'azi plecăm peste hotară.

Căsătorie Un tânăr de 32 ani reprezentabil, transilvănean, comerciant în București, are o prăvălie bine cercetată, într-o stradă principală, cu un venit de 12—13 mii lei anual, dorește căsătoria unei fete de la 24 ani în sus din familie bună cu educație recerută, care posedă și o zestre de 3—4 mii lei. A se scrie la Redacția acestui ziar sub lit. „D“ alăturând și fotografia cu o marcă postală de 25 fil. pentru răspuns. Scrisorile se vor păstra cu mare discrețiune.

Un motor cu putere de 4 cai ce să poate aplica la mânatul mașinilor de îmblătit, de treierat, are și un ferestru pentru tăiatul de scânduri și de lemne etc. să poate aplica și la mânatul de moară. Motorul este nou, puțin folosit. Să vinde din mână liberă, cu preț convenabil. Doritorii îl pot vedea motorul în Făgăraș, ulița Podului (Galațului) sub Nr. 38, la proprietarul caselor.

ATENȚIE!

50,000 perechi de ghete!
4 perechi de ghete pentru C. 8.50

Mai multe fabrici de ghete insolubile, mai incredințat vânzarea totală de ghete a unui mare magazin (depou).

Din prilejul acesta vând ori și cui 2 perechi bărbătești 2 perechi femești

de ghete cu șirete din piele neagră sau brună, cu talpă din piele durabilă tare cuită, elegante, fasonul cel mai nou mărime după număr. Aceste 4 perechi de ghete la oaltă costă numai Cor. 8.50. Trimitere cu ramburs.

P. LUST, Schuh-Export
KRAKAU, (AUSTRIA).

Ce nu convine se schimbă, sau banii se înapoiază.
(Fără nici un risc.)

In atențiunea publicului!

Strămutare de local.

Subsemnatul aduc la cunoștința m. Onor. public și clientelei mele, că m'am mutat din locuința veche, din casele Peia cu

Institutul Tipografie,
cu redacția și administr. „foaiei „Olteanul“
în strada Apafi sub nr. 19.

unde să primesc toffelul de afaceri pentru administrarea foaiei și toffelul de comande de lucrări tipografice de ori și ce natură.

Rog On. public de a mă onora cu prețuitele comande și în localul nou, și ami da binevoitorul sprijin, sunt

cu distinsă stimă

CONSTANTIN POPP.

Balsamul apotecarului A. Thierry

Allein echter Balsam
aus der Schuttenget-Apothek
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

este neîntrecut în efect la boalele de plumăni și piept, alină catarul și curmă durerile cauzate de tuse. Curmă aprinderi de gât, răgușeli și dureri de grumazi și ferbințeli. Cu deosebire e bun contra sgarciurilor de stomac și colică. Vindecă vâna de aur și curățește rinichii, dă apetit, și ajută la mistuire. S'a dovedit de leac exelent la dureri de dinți, la dinți gânoși, la mirosul gurei folosită ca apă de dinți întărește ginjile și gura, încetează mirosul obvenit din stomac în gură. Mijloc vindecător și sigur contra limbricilor. Vindecă toffelul de rane, orbalți, beșei provenite din ferbințea, unflături, negei, ursură, membre înghetate, în aontra durerilor de urechi e un leac neprețuit. — Să fie la îndemână în fiecare casă, la cazuri obvenite, mai ales la influență, coleră și alte boale.

Să scriem la:

THIERRY A. „Örangyal gyógyszertára“ Pregrada
(lângă Rohitsch-Sauerbrunn).

12 sticle mici sau 6 duple, ori 1 specială mare 5.60 K.
La comande mai mari se dă rabat convenit.

Singură și veritabilă ALIFIA CENTIFOLIA
a lui A. THIERRY

Oprește și încetează veninarea sângelui. Face superflue orice operație. Folosește femeilor lăptătoare, ajută pornirea laptei, nu să întărește pieptul. Orbalțul de piept (foc viu), folosește la orice rani vechite, rani deschise la picioare umflate, la caries, rani venite prin lovituri, tăieturi, împuscături, striviri, împunsături, sdroboturi, să folosește pentru îndepărtarea corpurilor streine de e. țanduri de lemn, spin, sticlă, alică, năsip, prav, etc. la creștere din corp. la corbunculus, neoplasme, chiar și contra racu' lui, vermi, putreziciune, rosături, beșei, orice arsături, rane jvite prin lungi zăcere a bolnavului, la buboae, curgere de urechi, precum și la copii mici contra opăraiei etc.

Are putere vindecătoare și sigură.

2 burcane costă cor. 3.60 f. se trimite cu ramburs (Nachname).

Se capătă la: Farmacia Török József, în Budapesta precum și la mai multe farmacii din țară. În mare (engro) la Thalmayer și Seitz, la succesorii Kochmeister și la drogeria Fraților Radonovits în Budapesta. Unde nu să află depou, să se comande deadreptul dela farmacia

THIERRY A. Örangyal-gyógyszertára Pregrada
(lângă Rohitsch-Sauerbrunn.)

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE.

Linia francesă

Linie accelerată de vapoară regulat și directă

Havre-Newyork

și

KANADA

Via Basel (Schweitz) Paris.

Telegramm-adresse: TRANSAT Budapest.

Biroul: Budapesta, VII. Piața Baross nr. 15.

Telefen: József 14—37.

OSPĂTĂRIE NAȚIONALĂ, BUCUREȘTI.

Strada Academiei Nr. 21, aproape de Bulevardul Carol.

I să recomandă tuturor pasagerilor și excursiuniștilor din țară, cei-ce vizitează capitala București a cerceta în strada Academiei nr. 21

„Ospătăria Enache“

a compatriotului nostru Oltean, aranjată din nou cu tot confortul, două sale și o curte pațioasă, unde să poate căpăta cea mai bună și aleasă

BUCĂTĂRIE NAȚIONALĂ.

Diferite **Vinuri** indigene și streine.

Bere bună de Bragadiru.

Diferite beuturi igienice și țuică curată.

Serviciu culanț.

Prețuri moderate.

Cu stimă

GHEORGE CISMAȘIU

Ospătăria Națională, București.